

Best Practices ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต*

The Best Practices of Phuket Provincial Administration Organization

ผศ.ภาณุ ธรรมสุวรรณ

พบ.ม.(รัฐประศาสนศาสตร์)

Phanu Thamsuwan

M.P.A.

ภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

Department of Social Science, Faculty of Humanities and Social Science, Thaksin University.

บทนำ :

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะนำเสนอกรณีศึกษาความเป็นเลิศด้านความคิดริเริ่มของท้องถิ่น (Local Initiatives) ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต ซึ่งได้รับรางวัล Best Practices ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจากสถาบันพระปกเกล้าฯ ประจำปี พ.ศ.2546 องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต ได้รับรางวัล 2 กรณี ได้แก่ การสร้างมาตรฐานทางการศึกษา และการพัฒนาระบบขนส่งมวลชน เนื้อหาของบทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยกรณี Best Practices ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผู้เขียนได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากวิทยาลัยพัฒนาการปกครองท้องถิ่น สถาบันพระปกเกล้าฯ โดยจะนำเสนอภาพรวมการบริหาร ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ตและกรณีศึกษา 2 กรณี ที่ได้รับรางวัล

ตั้งแต่ที่มาของความคิด กระบวนการจัดทำ ปัญหา อุปสรรค การแก้ปัญหา ประโยชน์ที่ได้รับและบทเรียนที่ได้รับจากการจัดทำ เพื่อเป็นกรณีศึกษาสำหรับองค์กรปกครองท้องถิ่นอื่นๆ ที่มีความคิดอยากจะนำไปประยุกต์ใช้

ความเป็นมาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต

องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต เป็นองค์การบริหารส่วนจังหวัดขนาดเล็ก ตั้งอยู่เลขที่ 5 ถนนนริศร อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต ห่างจากกรุงเทพฯ 882 กิโลเมตร จังหวัดภูเก็ตเดิมเคยเป็นดินแดนแห่งเศรษฐกิจเหมืองแร่ดีบุก ซึ่งมีประวัติความเป็นมากว่า 500 ปีแล้ว นอกจากนั้นมีการปลูกยางพารา ทำสวนมะพร้าว สวนผลไม้และทำการประมง จังหวัดภูเก็ตยังเป็นจังหวัดที่มีความอุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรท่องเที่ยวทางทะเล จึงมีสมญานามว่า

*บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของรายงานการวิจัย Best Practices ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งผู้เขียนได้รับทุนอุดหนุน การวิจัยจากวิทยาลัยพัฒนาการปกครองท้องถิ่น สถาบันพระปกเกล้าฯ ขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์วุฒิสาร คั่นไชย ผู้อำนวยการวิทยาลัยพัฒนาการปกครองท้องถิ่น ที่อนุญาตให้นางงานวิจัยนี้เผยแพร่เป็นบทความได้

“ไข่มุกอันดามัน” และเป็นจุดดึงดูดของนักท่องเที่ยวจากทุกภูมิภาคของโลก ซึ่งทำให้จังหวัดภูเก็ตมีโอกาสพัฒนาเป็น “เมื่อนานาชาติ”

จังหวัดภูเก็ต ประกอบไปด้วยอำเภอ 3 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอกระบุรี และอำเภอลา้ง มีประชากร ปี 2545 จำนวน 270,438 คน เป็นชาย 131,187 คน หญิง 139,251 คน เป็นครัวเรือนรวม 101,965 ครัวเรือน สภาพเศรษฐกิจ ประชากรมีรายได้ต่อหัวเฉลี่ยเท่ากับ 173,026 บาทต่อปี สูงเป็นอันดับ 1 ของภาคใต้ ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธร้อยละ 74.77 ศาสนาอิสลามร้อยละ 23.36 ศาสนาคริสต์ร้อยละ 1.24 และอื่นๆ ร้อยละ 0.63 มีสถานศึกษาทั้งราชการและเอกชน ระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา 85 แห่ง ระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา 9 แห่ง

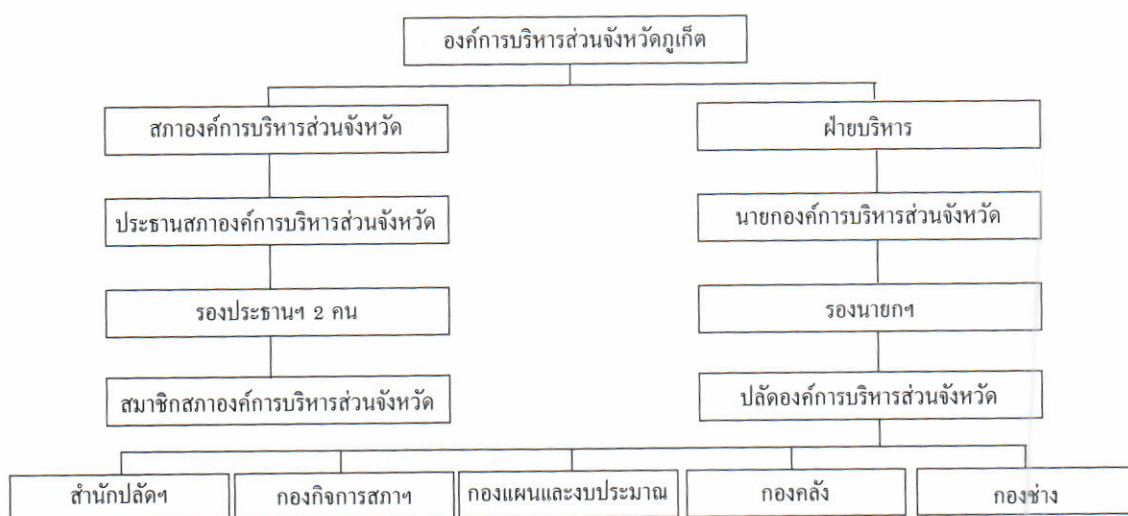
สภาพทางการเมือง คนภูเก็ตไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต ในปี 2543 ร้อยละ 44.39 ขณะที่ใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 6 มกราคม 2544 ร้อยละ 76.09

การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต

การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต ตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540 ประกอบด้วย สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 24 คน มาจากการเลือกตั้งของประชาชน วาระ 4 ปี และนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นผู้เลือก 1 คน และรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด 2 คน วาระ 4 ปี ทำหน้าที่บริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ตขณะนั้น (2543-2547) แบ่งโครงสร้างการบริหารงานออกเป็น 5 ส่วน ได้แก่ สำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด กองกิจการสภาฯ กองแผนและงบประมาณ กองคลัง และกองช่าง ดังแผนภาพ

โครงสร้างองค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต

โครงสร้างอัตรากำลังของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต มีจำนวน 136 คน แยกเป็น

- สำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด	25 คน
- กองกิจการสภาฯ	18 คน
- กองแผนและงบประมาณ	19 คน
- กองคลัง	33 คน
- กองช่าง	34 คน

สถานภาพทางการเงินขององค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ตในช่วงปี 2542-2545 ที่ปรากฏในแผนพัฒนา 5 ปี มีรายรับสูงกว่ารายจ่าย ไม่รวมเงินอุดหนุน ดังตาราง

ปีงบประมาณ	รับจริง	จ่ายจริง
2542	110,147,360.24	101,527,037.45
2543	111,675,667.40	111,248,297.22
2544	169,451,137.01	141,260,344.27
2545	229,995,557.38	208,043,152.20

ผลงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต

องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต ได้รับรางวัล
ในความสำเร็จ ดังนี้

- รองชนะเลิศด้านการจัดการท่องเที่ยว ปี 2545
- รางวัลจากสถาบันพระปกเกล้า ด้านความเป็นเลิศด้านความโปร่งใสและการมีส่วนร่วม ปี 2546

วิสัยทัศน์การพัฒนา 5 ปี ขององค์การบริหารส่วน-จังหวัดภูเก็ต

1. ดำรงรักษาและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ แหล่งประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของจังหวัดภูเก็ต ให้คงสภาพความสวยงามอย่างยั่งยืน สร้างสิ่งแวดล้อมที่สะอาดและใช้เทคโนโลยีที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
2. ภูเก็ตเป็นเมืองที่มีโครงสร้างพื้นฐานเพียบพร้อม สมบูรณ์ได้มาตรฐานสากล ทั้งด้านคุณภาพ ความปลอดภัย รวมทั้งมีภูมิทัศน์ที่สวยงามและเป็นระเบียบ

3. ประชาชนมีสุขภาพดี ปราศจากโรคเอดส์และโรคระบาด ตลอดจนมีการประกันสุขภาพ 100% มีความปลอดภัยจากอุบัติเหตุบนท้องถนน จากยาเสพติด และปราศจากอาชญากรรมร้ายแรง
4. คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในเขตเมืองและนอกเขตเมือง มีความใกล้เคียงกัน เด็กนักเรียน คิดเป็น ทำเป็น เก่งภาษา และคอมพิวเตอร์
5. องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ตจะเป็นศูนย์กลางทางด้านการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศของจังหวัด เป็นแหล่งข้อมูลข่าวสารที่สามารถเชื่อมโยงกับทุกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และส่วนภูมิภาคต่างๆ
6. องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ตจะบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนจากทุกกลุ่มในสังคม

7. การท่องเที่ยวเป็นเศรษฐกิจนำของภูเก็ตโดยได้รับการสนับสนุนส่งเสริมจากทุกฝ่ายอย่างเต็มที่ เพื่อคงความเป็นสาขาเศรษฐกิจหลักของภูเก็ตไว้

ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา 5 ปี

เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายหรือวิสัยทัศน์การพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต ระยะ 5 ปี ที่กำหนดไว้ องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ตจึงได้กำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา ดังนี้

1. ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้มีคุณภาพมาตรฐานประกอบด้วย แนวทางการพัฒนาดังนี้
 - 1.1 พัฒนาระบบคมนาคมให้ได้มาตรฐานและมีคุณภาพ ทั้งการก่อสร้างขึ้นมาใหม่ และปรับปรุงระบบคมนาคมที่มีอยู่เดิม โดยให้สามารถเชื่อมโยงระหว่างอำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน เพื่อให้เกิดการเสริมศักยภาพในการพัฒนาของแต่ละพื้นที่
 - 1.2 จัดให้มีบริการพื้นฐานที่จำเป็น ได้แก่ ไฟฟ้า โทรศัพท์ ประปา ที่เหมาะสมและเพียงพอ และจัดหาแหล่งน้ำจืด การพัฒนาแหล่งน้ำให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาในแต่ละพื้นที่อย่างเท่าเทียมและเป็นรูปธรรมในทุกระดับ
 - 1.3 เร่งรัดพัฒนาโครงการโครงสร้างพื้นฐานที่อยู่ระหว่างการดำเนินการ
 - 1.4 บูรณะปรับปรุงระบบคมนาคมที่มีอยู่เดิม และอยู่ในสภาพเสื่อมโทรมให้มีคุณภาพ โดยให้ความสำคัญกับการปรับปรุงทัศนียภาพสองข้างทางให้สวยงามและมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย
 - 1.5 พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการสำรวจออกแบบ การจัดทำแบบมาตรฐาน โดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ การจัดซื้อจัดจ้าง การประกวดราคา การควบคุมงาน

และการประเมินผลการดำเนินโครงการโครงสร้างพื้นฐาน

2. ยุทธศาสตร์ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนาดังนี้
 - 2.1 เสริมสร้างจิตสำนึกของประชาชนในการรักษาความสะอาดหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อลดปัญหามลภาวะ และปัญหา น้ำเสีย
 - 2.2 จัดให้มีผังโครงสร้างการพัฒนาพื้นที่ในระดับจังหวัด เพื่อชี้นำทิศทางการขยายตัวของชุมชน
 - 2.3 สนับสนุนส่งเสริมให้มีการจัดทำแนวเขตป่าบก ป่าชายเลน ที่ชัดเจนและถาวร เพื่อป้องกันการบุกรุก
 - 2.4 สนับสนุนให้ท้องถิ่นและชุมชนมีบทบาทในการบริหารจัดการทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชนแบบครบวงจร
 - 2.5 จัดให้มีการฝึกอบรมเยาวชนและประชาชนทั่วไป เพื่อให้มีความเข้าใจด้านสิ่งแวดล้อม
 - 2.6 สนับสนุนให้มีการใช้มาตรการทางกฎหมายอย่างจริงจังกับผู้ที่ทำลายสิ่งแวดล้อมหรือสร้างมลพิษ
3. ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาศักยภาพคนและสังคมให้เข้มแข็ง ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้
 - 3.1 สนับสนุนส่งเสริมให้มีการขยายการศึกษาทั้งในและนอกระบบเพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษาแก่ประชาชนอย่างเสมอภาคทั่วถึงและมีคุณภาพ
 - 3.2 สนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาวัฒนธรรมและประเพณีอันดีงามของภูเก็ต เพื่อรักษาเอกลักษณ์ และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับครอบครัว ชุมชน และประชาคม

- 3.3 เสริมสร้างการมีสุขภาพพลานามัย โดยการสนับสนุนการเล่นกีฬา การเข้าถึงการบริการด้านสาธารณสุขของรัฐที่มีมาตรฐานอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน
- 3.4 สนับสนุนและส่งเสริมการทำงานเชิงรุกเพื่อป้องกันโรคเอดส์ โรคระบาด การเกิดอุบัติเหตุ และยาเสพติด
- 3.5 สนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาระบบความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินเพื่อเสริมสร้างความมั่นใจแก่คนในพื้นที่และนักท่องเที่ยว
- 3.6 เสริมสร้างและพัฒนาความรู้แก่ประชาชนในการดูแลสุขภาพของตนเอง
- 3.7 สนับสนุนและส่งเสริมให้มีการปรับปรุงระบบการสาธารณสุขมูลฐานและจัดบริการสาธารณสุขมูลฐานให้มีคุณภาพ
- 3.8 สนับสนุนการพัฒนาระบบบริการทางสังคม และสวัสดิการสังคมที่มีคุณภาพทั่วถึงและเป็นธรรม
- 3.9 สนับสนุนให้เยาวชนได้เรียนรู้และใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างถูกต้องตลอดจนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่มีคุณภาพมากกว่าเดิม
4. ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเพิ่มคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนาดังนี้
 - 4.1 สนับสนุนส่งเสริมให้มีการยกระดับคุณภาพมาตรฐานของโรงเรียนนอกเมืองให้ใกล้เคียงกับในเมืองในทุกๆ ด้าน รวมทั้งการเตรียมการเพื่อการถ่ายโอนภารกิจในการจัดการศึกษาในท้องถิ่น
 - 4.2 เพิ่มการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมและการฝึกอาชีพตามความเหมาะสมและตรงตามความต้องการในท้องถิ่น ทั้งดำเนินการเองและร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ
 - 4.3 สนับสนุนให้มีการเรียนรู้เทคโนโลยีสารสนเทศและภาษาต่างประเทศแก่เยาวชนอย่างทั่วถึง เป็นธรรมและมีคุณภาพ
 - 4.4 จัดให้มีหลักสูตรภาคฤดูร้อนที่เหมาะสมแก่เยาวชนแต่ละระดับ เพื่อส่งเสริมการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
5. ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศประกอบด้วยแนวทางการพัฒนาดังนี้
 - 5.1 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบเครือข่ายสารสนเทศ
 - 5.2 พัฒนาคอนโทรลมีทักษะพร้อมรับการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ
 - 5.3 จัดตั้งศูนย์สารสนเทศขององค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต ที่จะป็นศูนย์รวมของข้อมูลด้านต่างๆ และสามารถเชื่อมโยงกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ รวมทั้งราชการส่วนภูมิภาคได้
 - 5.4 การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการพัฒนาจังหวัดและธุรกิจท่องเที่ยว
 - 5.5 ส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถาบันการศึกษาให้มากขึ้น
 - 5.6 พัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารสารสนเทศให้มีความทันสมัย ถูกต้องและรวดเร็ว
6. ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาการเมืองและการบริหารประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้
 - 6.1 พัฒนาโครงสร้างระบบกลไกการบริหารจัดการภายในให้มีประสิทธิภาพ
 - 6.2 สนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาประชาธิปไตย เสรีภาพ ของประชาชน ตลอดจนส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนจากทุกกลุ่มให้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารจัดการ และกระบวนการพัฒนาให้มากขึ้น

- 6.3 ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ให้มีศักยภาพและประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ และกระบวนการพัฒนาให้มากขึ้น
- 6.4 สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และท้องถิ่นในจังหวัดภูเก็ต
- 6.5 สร้างกลไกและบุคลากร รองรับภาระงานอำนาจและการถ่ายโอนภารกิจ
7. ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวประกอบด้วยแนวทางการพัฒนาดังนี้
 - 7.1 ส่งเสริมการท่องเที่ยวทุกด้าน ทั้งด้านกีฬา ด้านอาหาร/ผลิตภัณฑ์พื้นเมือง และประเพณีวัฒนธรรม
 - 7.2 การฟื้นฟู/อนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และทางธรรมชาติ
 - 7.3 การก่อสร้างและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่
 - 7.4 ให้ข้อมูลรายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยวในแต่ละแห่ง และข้อมูลความปลอดภัยในการท่องเที่ยวแหล่งนั้นๆ
 - 7.5 สนับสนุน ส่งเสริมด้านการบริหารจัดการกิจกรรมของกลุ่มอาชีพต่างๆ
 - 7.6 สนับสนุนการรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาอาชีพ และเพิ่มรายได้ของประชาชนจากการท่องเที่ยว และธุรกิจที่เกี่ยวข้อง
 - 7.7 สนับสนุนการจัดอบรมสัมมนาและให้การศึกษาแก่ประชาชน รวมทั้งกลุ่มอาชีพต่างๆ

กรณีศึกษาการสร้างมาตรฐานทางการศึกษา

1. ที่มาของความคิด

ฐานความคิดการสร้างมาตรฐานทางการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต เป็นแนวคิดที่กำหนดในวิสัยทัศน์การพัฒนา 5 ปี ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต คือ คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในเขตเมืองและนอกเขตเมืองมีความใกล้เคียงกัน เด็กนักเรียน

คิดเป็นทำเป็น เก่งภาษาและคอมพิวเตอร์ (ข้อ 4) ซึ่งเกิดจากสภาพปัญหาการหลั่งไหลของประชากรจากจังหวัดใกล้เคียง เช่น กระบี่ พังงา เข้ามาทำงานในจังหวัดภูเก็ตและมีการโยกย้ายทะเบียนบ้านของลูกหลานเพื่อเข้ามาศึกษาต่อในโรงเรียนของจังหวัดภูเก็ตด้วย โดยเฉพาะพื้นที่อำเภอเมือง ดังนั้นผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ตขณะนั้นจึงมีความคิดที่จะพัฒนาระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนต่างๆ ในจังหวัดภูเก็ตทั้งหมดให้มีมาตรฐานที่เท่ากัน เพื่อป้องกันการหลั่งไหลของคนเข้าสู่เมืองและทำให้โรงเรียนนอกเมืองมีความเท่าเทียมกับโรงเรียนในเมือง ซึ่งอาจสรุปที่มาของแนวคิดในการสร้าง มาตรฐานทางการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ตเกิดจากประเด็นดังต่อไปนี้

1. วิสัยทัศน์การพัฒนา 5 ปี ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต
2. ปัญหาการหลั่งไหลเข้ามาของนักเรียนในจังหวัดอื่นที่เข้ามาเรียนในเมืองภูเก็ต ซึ่งทำให้เกิดปัญหาต่อโรงเรียนด้านจำนวนครูผู้สอน ต่อจำนวนนักเรียน ความพร้อมของอุปกรณ์การเรียน-การสอน จำนวนคอมพิวเตอร์ ต่อจำนวนนักเรียน เป็นต้น
3. แรงจูงใจของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่เห็นความสำเร็จของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดภูเก็ตสามารถสอบเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ ซึ่งเป็นโรงเรียนที่คัดเลือกเด็กที่เก่งด้านวิทยาศาสตร์ของมหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งอยู่ในกรุงเทพมหานคร ได้จำนวน 6 คน เป็นโอกาสที่จะทำให้เด็กมีโอกาสเรียนในมหาวิทยาลัยและระดับสูงสุดได้

2. การจัดทำมาตรฐานทางการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ตได้กำหนดเป้าหมาย คือ

1. เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์การพัฒนา 5 ปี ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ตที่กำหนดว่า คุณภาพการศึกษาของการศึกษา

ในเขตเมืองและนอกเขตเมืองมีความใกล้เคียงกัน เด็กนักเรียนคิดเป็น ทำเป็น เก่งภาษาและคอมพิวเตอร์

2. การให้ความช่วยเหลือด้านต่างๆ แก่โรงเรียนที่อยู่ในจังหวัดภูเก็ต ซึ่งแบ่งเป็น 2 ด้าน คือ ด้านกายภาพ ได้แก่ การสร้าง ปรับปรุงอาคารเรียน ห้องสมุด ศูนย์ทดสอบทางภาษา ห้องน้ำ ห้อง Lab คอมพิวเตอร์ ด้านวิชาการ ได้แก่ การอบรมและพัฒนาครูด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
3. เพื่อรองรับการพัฒนาจังหวัดภูเก็ต เป็นเมืองท่องเที่ยวและศูนย์กลางเทคโนโลยีสารสนเทศ

3. การดำเนินงาน

องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ตได้จัดการประชุมบุคลากรที่เกี่ยวข้องทางด้านการศึกษา ซึ่งรวมผู้บริหารโรงเรียนต่างๆ ในจังหวัดภูเก็ต ประมาณ 100-200 คน เพื่อจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของ องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต โดยมีรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดขณะนั้น (นายสำเริง ไชยสร) เป็นผู้ดำเนินการและได้กำหนดวิสัยทัศน์ด้านการศึกษาของจังหวัดภูเก็ต ในแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดประจำปี และ 5 ปี ในการพัฒนาการศึกษาของภูเก็ตจะทำให้คุณภาพทางการศึกษาของสถานศึกษานอกเมืองและในเมืองมีความใกล้เคียงกัน ซึ่งผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ตได้ดำเนินงานเป็นนโยบายหลักด้วยการกำหนดตั้งวงเงินเป็นก้อน เพื่อใช้สนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียนในจังหวัดแต่ละปี (ช่วง 3 ปีที่บริหารงาน องค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายแพทย์ประสิทธิ์ กล่าวว่า ได้ใช้วงเงิน 22 ล้านบาทเพื่อดำเนินการเรื่องนี้) การให้ความช่วยเหลือสนับสนุนแยกเป็น 2 ด้าน คือ ด้านกายภาพ ได้แก่ การก่อสร้าง ปรับปรุงอาคารเรียน ห้องสมุด ศูนย์ทดสอบภาษา ห้อง Lab คอมพิวเตอร์ ห้องน้ำ ด้านวิชาการ ได้แก่ การส่งเสริมให้มีการจัดการอบรมและพัฒนาครูด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (เนื่องจากมีครูในหลาย

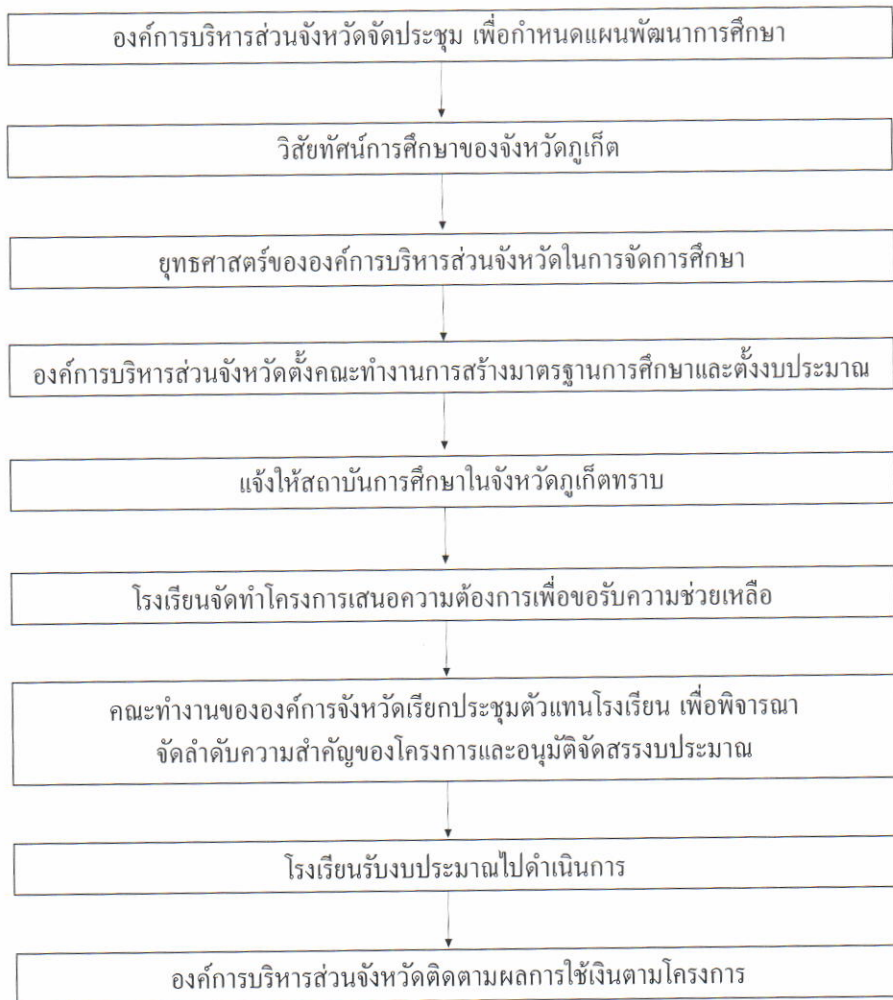
โรงเรียนที่มีภาระต้องดูแลสอนนักเรียนเป็นจำนวนมาก แต่ความรู้หรือการศึกษาเดิมไม่ทันกับเทคโนโลยีสารสนเทศที่เปลี่ยนแปลงค่อนข้างรวดเร็ว) มีการจัดตั้งคณะทำงานเกี่ยวกับการศึกษาเพื่อดูแล สนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียน ได้แก่ คณะกรรมการโรงเรียนนำร่อง คณะกรรมการด้านสามัญศึกษา คณะกรรมการด้านวิชาชีพ คณะกรรมการด้านประถมศึกษา เป็นต้น การให้ความช่วยเหลือสนับสนุนมาตรฐานการศึกษาแก่โรงเรียนในกลุ่มเป้าหมายเป็นโรงเรียนทุกระดับทั้งภาครัฐและเอกชนที่อยู่ในรูปของมูลนิธิและระดับอุดมศึกษาซึ่งมีสถาบันราชภัฏและมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

การให้การสนับสนุนขององค์การบริหารส่วนจังหวัด จะมีหนังสือแจ้งไปยังโรงเรียนและสถาบันการศึกษาต่างๆ เพื่อให้เสนอความต้องการในรูปของโครงการเข้ามา แล้วองค์การบริหารส่วนจังหวัดจะเรียกประชุมเพื่อพิจารณาข้อเสนอความต้องการเหล่านั้น และจัดลำดับความสำคัญโดยคณะทำงานเกี่ยวกับการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด งบประมาณที่จัดสรรให้แต่ละโรงเรียนและสถาบันการศึกษาจะไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับความจำเป็น ความเหมาะสมและจำนวนงบประมาณที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอยู่ การให้ความสนับสนุนจะเป็นไปตามข้อกำหนดขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

นอกจากนั้นในการดำเนินงานในแต่ละปี หากงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดไม่เพียงพอ ก็จะมีการระดมความช่วยเหลือจากภาคเอกชนเพื่อหาเงินมาใช้สนับสนุนการจัดมาตรฐานการศึกษาของแต่ละโรงเรียน ด้วยการจัดให้มีการทอดผ้าป่า ซึ่งเคยมีการจัดทอดผ้าป่าเพื่อซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์ให้แก่ทางโรงเรียนมาแล้ว จากนั้นจะมีการตั้งคณะกรรมการเพื่อติดตามผลการใช้จ่ายเงินตามโครงการดังกล่าวด้วย

4. ขั้นตอนและกระบวนการทำงาน

ขั้นตอนและกระบวนการทำงานของการสร้างมาตรฐานทางการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต อาจสรุปเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดประชุมผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดแผนการจัดการศึกษาของจังหวัดภูเก็ต

2. จากการจัดทำแผนจะมีการกำหนดวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ด้านการศึกษาของจังหวัดภูเก็ต

3. องค์การบริหารส่วนจังหวัดนำมากำหนดเป็นนโยบายในการปฏิบัติหรือจัดการศึกษาของจังหวัดภูเก็ต

4. องค์การบริหารส่วนจังหวัดตั้งคณะกรรมการสร้างมาตรฐานทางการศึกษาและกำหนดงบประมาณแต่ละปี

5. องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีหนังสือแจ้งไปยังสถาบันการศึกษา เพื่อให้โรงเรียนและสถาบันการศึกษาจัดทำโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุน

6. โรงเรียนและสถาบันการศึกษาเสนอโครงการไปยังองค์การบริหารส่วนจังหวัด

7. คณะทำงานเกี่ยวกับการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเรียกประชุมตัวแทนของโรงเรียน และสถาบันการศึกษาเพื่อพิจารณาจัดลำดับความสำคัญและอนุมัติงบประมาณ

8. โรงเรียนและสถาบันการศึกษารับงบประมาณเพื่อไปดำเนินการ

9. องค์การบริหารส่วนจังหวัดติดตามผลการใช้งบประมาณตามโครงการ

5. ปัญหา อุปสรรคและแนวทางแก้ไข

ปัญหาการดำเนินโครงการและจัดสร้างมาตรฐานทางการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ไม่มีปัญหาอุปสรรคในการจัดการ การดำเนินการ และการทำโครงการ เนื่องจากเป็นนโยบายหลักและเป็นสิ่งที่กำหนดในแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งกำหนดวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ที่ชัดเจน สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดทุกคนให้การสนับสนุนการดำเนินงานของฝ่ายบริหาร แต่ปัญหา อุปสรรคที่เกิดขึ้นเป็นการปฏิบัติงานของฝ่ายข้าราชการประจำขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่สรุปดังนี้

ปัญหา-อุปสรรค	แนวทางแก้ไข
1. การเบิกจ่ายล่าช้า เนื่องจากโรงเรียน สถาบัน การศึกษา ส่งเรื่องมายังกองคลังขององค์การบริหารส่วนจังหวัดช้า	1. เร่งรัดให้ทางโรงเรียน สถาบันการศึกษา จัดส่งเรื่องมาโดยเร็ว เพื่อการเบิกจ่ายเงินที่รวดเร็ว
2. งบประมาณที่จำกัดขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งขึ้นอยู่กับรายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด	2. นโยบายของผู้บริหาร ดึงเอาภาคเอกชนมาร่วม โดยจัดทอดผ้าป่า จัดซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์

6. ความยั่งยืนของโครงการ

การสร้างมาตรฐานการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต เป็นโครงการที่ขึ้นอยู่กับนโยบายของผู้บริหารและรายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต ดังนั้นความต่อเนื่องของโครงการ ดังกล่าว จึงต้องดูนโยบายของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่มีการเปลี่ยนแปลง

ใหม่ด้วย ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนปลูกปัญญาได้รับคำตอบว่า ทางองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้เข้ามาชี้แจงว่าความช่วยเหลือสนับสนุนเงินให้โรงเรียนด้านการสร้างมาตรฐานทางการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ตอาจจะน้อยลง เพื่อลดความซับซ้อนของการให้การสนับสนุนโดยหน่วยการปกครองท้องถิ่นรูปแบบอื่นที่มีให้แก่โรงเรียนอยู่แล้ว

จากการเก็บข้อมูล ผู้เขียนคิดว่า การได้รับงบประมาณสนับสนุนในโครงการสร้างมาตรฐานทางการศึกษาขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ของผู้บริหารโรงเรียน ชมรมผู้ปกครองนักเรียนกับผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดด้วยส่วนหนึ่ง ซึ่งเกิดจากการเป็นหัวหน้าคณะหรือมีลูกหลานของนักการเมืองท้องถิ่นเรียนอยู่ในโรงเรียนดังกล่าว

ความเห็นของผู้เขียนคิดว่า ความต่อเนื่องของโครงการนี้จะยังคงมีต่อไปตามวิสัยทัศน์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต แต่จำนวนเงินที่จะให้แก่สถาบันการศึกษามากหรือน้อยจะขึ้นอยู่กับนโยบายของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดและรายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ตเป็นหลัก

7. ประโยชน์ที่ได้รับ

การจัดสร้างมาตรฐานการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต ให้ประโยชน์ดังนี้

1. โรงเรียนและนักเรียนในเขตจังหวัดภูเก็ตมีปริมาณเครื่องคอมพิวเตอร์ใช้อย่างพอเพียง
2. โอกาสในการเรียนเทคโนโลยีสารสนเทศของนักเรียนโรงเรียนต่างๆ ในเขตจังหวัดภูเก็ตมีอย่างเท่าเทียมกัน
3. เพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนของโรงเรียน
4. โรงเรียนในจังหวัดภูเก็ตได้มีโอกาสปรับปรุงสภาพทางกายภาพของตัวโรงเรียน เช่น อาคารเรียน รั้วโรงเรียน ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการทางภาษา เป็นต้น
5. เป็นโครงการพัฒนาเด็กในระยะยาว

8. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

การสร้างมาตรฐานทางการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ตอาจกล่าวได้ว่าความสำเร็จเกิดจากปัจจัยดังนี้

8.1 ปัจจัยภายใน

1. ความสนใจของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ตในขณะนั้น ซึ่งมีความสนใจด้านการวางแผนการศึกษาและเคยช่วยงานการเมืองของรัฐบาลด้านการศึกษามาก่อน ในสมัยที่นายบรรหาร ศิลปอาชา เป็นนายกรัฐมนตรี จึงมีประสบการณ์ที่เข้ามาทุ่มเททำให้โครงการประสบความสำเร็จ
2. ความพร้อมด้านงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ตและการให้ความสำคัญ เป็นนโยบายหลักของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดขณะนั้น
3. การประสานงานที่ดีของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด กับ ผู้ว่าราชการจังหวัด และหน่วยงานอื่นๆ ในจังหวัดภูเก็ต
4. ความร่วมมือของทุกหน่วยงานในจังหวัดภูเก็ต ทีมงานผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัด สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้อำนวยการโรงเรียน

8.2 ปัจจัยภายนอก

1. ความเป็นเมืองท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต ซึ่งผลักดันให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต ต้องเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับ โดยเฉพาะการพัฒนาคน
2. ปัจจัยด้านการหลั่งไหลของคนที่เข้ามาทำงานและศึกษาต่อในจังหวัดภูเก็ต ทำให้เกิดปัญหาประชากรแฝงซึ่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ตต้องรีบดำเนินการแก้ไข

การสร้างมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนนอกเขตเมือง เป็นทางหนึ่งที่ช่วยลดปัญหาดังกล่าว

3. วิสัยทัศน์การกำหนดภูเก็ตเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวและเทคโนโลยีสารสนเทศ
4. ความร่วมมือของสถาบันอุดมศึกษาและชุมชน

9. บทเรียน

การสร้างมาตรฐานทางการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต เป็นกรณีความสำเร็จเฉพาะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต หากท้องถิ่นอื่นจะนำไปปฏิบัติต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. ความพร้อมของงบประมาณของท้องถิ่นเอง กรณีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ตมีพื้นที่ไม่กว้างใหญ่ แต่เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยว มีรายได้ต่อปีที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวและบริการจำนวนมาก จึงมีศักยภาพในการจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดทำโครงการนี้ได้มาก ซึ่งอาจเป็นข้อจำกัดขององค์กรปกครองท้องถิ่นอื่นที่ไม่มีลักษณะของความเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยว
2. การจัดทำโครงการลักษณะนี้ต้องอาศัยความสามารถและประสบการณ์ ความเข้าใจด้านการศึกษาและเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารและทีมงานเป็นหลัก ต้องมีความตั้งใจจริงในการพัฒนามากกว่าเอาการจัดสรรงบประมาณในเรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือในการหาเสียง และผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนจังหวัดต้องสร้างความร่วมมือกับฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในท้องถิ่นให้เกิดขึ้นด้วย การดำเนินงานจึงจะประสบความสำเร็จ

กรณีศึกษาการพัฒนาระบบขนส่งมวลชน

1. ที่มาของแนวคิด

โครงการขนส่งมวลชนเป็นโครงการที่กำหนดในแผนแม่บทของจังหวัดภูเก็ต ที่จัดทำแผนการจราจรของภูเก็ต จัดทำโดย สจร. ในอดีต (ปัจจุบัน สนข.) โดยมอบให้มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ศึกษาความเป็นไปได้ ซึ่งเป็นนโยบายที่ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้กำหนดเป็นนโยบายหลักที่จะจัดทำเพื่อแก้ปัญหาการจราจรในเขตอำเภอเมืองที่มีถนนเล็กและแคบๆ และเพื่อลดมลภาวะที่เกิดจากควัน ฝุ่นละออง เนื่องจากการที่คนในเขตอำเภอเมืองภูเก็ตริเริ่มใช้จักรยานยนต์เป็นพาหนะจำนวนมาก ซึ่งตัวเลขการเพิ่มขึ้นของจำนวนจักรยานยนต์จะเพิ่มขึ้นประมาณ 10,000 กว่าคันในทุกๆ ปี ดังตาราง

ตาราง 1 แสดงจำนวนรถจักรยานยนต์ที่จดทะเบียนระหว่างปี 2543-2546

พ.ศ.	จำนวน (คัน)
2543	155,578
2544	166,702
2545	180,099
2546	193,755

(ที่มา : ทวีศักดิ์ สุททกวาทิน 2547)

การจัดการขนส่งมวลชนในอำเภอเมืองภูเก็ตเคยมีการดำเนินการมาแล้วในอดีต ประมาณ 20 ปีมาแล้ว แต่ไม่ประสบความสำเร็จจึงล้มเลิกไป ในปี 2541-2542 สำนักงานขนส่งจังหวัดได้ประกาศหาผู้ดำเนินการรับสัมปทานเดินรถใน 2 เส้นทางในอำเภอเมืองภูเก็ตอีกครั้ง มีผู้ยื่นขอรับสัมปทานคือ บริษัท บี ที โฮลดิ้ง จำกัด ซึ่งได้รับสัมปทานเป็นเวลา 7 ปี ตั้งแต่วันที่ 3 ธันวาคม 2541 ถึง 2 ธันวาคม 2548 และต้องจัดให้มีการเดินรถในเส้นทางที่ได้รับอนุญาตภายใน 180 วัน คือ 16 กรกฎาคม 2542 แต่บริษัทไม่สามารถจัดการเดินรถตามที่กำหนดได้

จึงขอผ่อนผันออกไปเป็นวันที่ 30 เมษายน 2543 ก็ยังไม่สามารถดำเนินการได้ และได้มีการแจ้งขอยกเลิกใบอนุญาตต่อสำนักงานขนส่งจังหวัดภูเก็ต วันที่ 28 เมษายน 2543 ซึ่งในช่วงที่บริษัท บี ที โฮลดิ้ง จำกัด ประสบปัญหาขุ่ยากไม่สามารถดำเนินการเดินรถได้นั้น ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งมีนโยบายด้านการพัฒนาระบบขนส่งมวลชนเป็นนโยบายหลักได้มีการพบปะประชุม หรือกับผู้ว่าราชการจังหวัดภูเก็ตและผู้บริหารสำนักงานขนส่งจังหวัดภูเก็ตหลายครั้ง จนในที่สุดองค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ตได้ยื่นขอรับใบอนุญาตประกอบการขนส่งใน 2 เส้นทาง ซึ่งได้รับอนุญาตตามใบอนุญาตที่ กก 2/2543 ลงวันที่ 18 ตุลาคม 2543 เส้นทางเดินรถสายที่ 1 จากวิทยาลัยอาชีวศึกษาภูเก็ตถึงห้างบิ๊กซี (ระยะทางประมาณ 10.5 กิโลเมตร) และสายที่ 2 จากสถานีอนามัยแหลมชั้น ถึง ห้างซูเปอร์ซีป (ระยะทางประมาณ 11 กิโลเมตร) ซึ่งวัตถุประสงค์โครงการมี 2 ประการ

1. เพื่อแก้ปัญหาจำนวนรถจักรยานยนต์ในจังหวัดภูเก็ตและจัดระเบียบการจราจร
2. เพิ่มทางเลือกสำหรับประชาชนในการเดินทางด้วยรถรับจ้างประเภทต่างๆ ซึ่งมีจำนวนไม่มากนักและมีราคาสูง

2. การดำเนินงาน

หลังจากได้รับสัมปทานจากขนส่งจังหวัดภูเก็ตองค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ตซึ่งไม่มีประสบการณ์ในด้านการเดินรถโดยสารมาก่อน จึงไม่มีข้อบัญญัติรองรับการดำเนินกิจการขนส่ง และขาดเจ้าหน้าที่ที่มีความรอบรู้ในการดำเนินโครงการ องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต จึงต้องใช้เวลาในการเตรียมการค่อนข้างนาน เริ่มแรกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ผ่านข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดว่าด้วยการดำเนินกิจการพาณิชย์โครงการรถเมล์ขนส่งผู้โดยสาร พ.ศ. 2544 มีผลใช้บังคับ 18 ตุลาคม 2544 เป็นเวลา 1 ปี หลังจากได้รับใบอนุญาตซึ่งทำให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต มีกฎระเบียบ

รองรับการดำเนินโครงการและสามารถตั้งคณะกรรมการบริหารกิจการรถขนส่งประจำทางเพื่อดูแลรับผิดชอบได้ ซึ่งกรณีการดำเนินการดังกล่าวทำให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ตต้องขอเลื่อนกำหนดการเริ่มให้บริการรถโดยสารตามที่ได้รับอนุญาต 2 เส้นทางจากขนส่งจังหวัดภูเก็ตหลายครั้ง นอกจากนั้นองค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ตก็ยังไม่สามารถดำเนินโครงการขนส่งมวลชนเองได้ เนื่องจากขาดประสบการณ์และพนักงานที่มีความรู้และทักษะ องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ตจึงใช้ทางเลือกดำเนินโครงการในรูปแบบจ้างเหมาให้อเอกชนเข้ามาดำเนินการแทน

ปีงบประมาณ 2545 เป็นปีแรกที่มีการเริ่มจัดทำโครงการ องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ตได้จัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเฉพาะการขนส่งประจำทางประจำปีงบประมาณ 2545 ตั้งงบรายจ่ายไว้ 19,900,000.00 บาท (สิบเก้าล้านเก้าแสนบาทถ้วน) การดำเนินการองค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ตเช่ารถเก่ามาจากบริษัทธนบุรีรถยนต์ จำกัด จำนวน 12 คัน เป็นรถยนต์โดยสารปรับอากาศยี่ห้อเมอร์เซเดสเบนท์ รุ่น 0114L ค่าเช่าคันละ 1,712.00 บาท (หนึ่งพันเจ็ดร้อยสิบสองบาทถ้วน) ต่อวัน (รวม VAT) และจ้างเหมาบริษัท ภูเก็ตการเดินรถ จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทเอกชนเข้ามาดำเนินการจัดหาพนักงานขับรถ พนักงานเก็บค่าโดยสาร โดยคิดค่าบริการวันละ 3,100.00 บาท (สามพันหนึ่งร้อยบาทถ้วน) ต่อคัน และจัดจ้างห้างหุ้นส่วนจำกัดภูเก็ตดีไซด์ ซึ่งเป็นบริษัทเอกชนดำเนินการติดตั้งป้ายจอดรถจำนวน 131 ป้าย และป้ายประชาสัมพันธ์จำนวน 30 ชุด โดยมีคณะกรรมการบริหารกิจการรถขนส่งประจำทางเป็นผู้ควบคุมดูแลให้เป็นไปตามสัญญาจ้าง ซึ่งคณะกรรมการมีจำนวน 10 คน ได้แก่ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด 2 คน ตัวแทนขนส่งจังหวัด 2 คน ตำรวจ 2 คน และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด 3 คน โดยฝ่ายประจำขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ที่ทำหน้าที่ประสาน ได้แก่

1. ฝ่ายนิติการ ทำหน้าที่รับฟังความคิดเห็นของประชาชนและดูแลให้บริษัททำตามสัญญาจ้าง
2. ฝ่ายกองคลัง ดูแลการเบิกจ่ายเงินโครงการ

3. ฝ่ายช่าง ดูแล ตรวจสอบกรณีมีรถเสียเข้าอู่และตรวจสภาพรถ

ลักษณะการทำงานของคณะกรรมการจะดูแลการทำงานของบริษัทเอกชนหากมีปัญหากเกิดขึ้น จะดำเนินการเรียกประชุมเพื่อรับฟังและแก้ไขปัญหาาร่วมกัน

องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ตเริ่มเปิดให้บริการรถโดยสารปรับอากาศใน 2 เส้นทางที่ได้รับสัมปทานวันที่ 1 เมษายน 2545 ปัญหาที่พบในการดำเนินงาน ได้แก่

1. ปัญหาเนื่องมาจากสภาพรถที่เก่าทำให้รถที่เช่ามา 12 คัน ไม่สามารถวิ่งได้ทั้งหมด ต้องหมุนเวียนเข้ารับการซ่อมบำรุงตลอดเวลา ทำให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดต้องรับภาระค่าใช้จ่ายที่ค่อนข้างสูง
2. ปัญหาขนาดของตัวรถที่นำมาใช้มีขนาดใหญ่ เมื่อเปรียบเทียบกับขนาดความกว้างของถนนในตัวเมืองภูเก็ต ทำให้มีผลกระทบต่อจราจร การจอดรถรับ-ส่งผู้โดยสาร
3. ปัญหาผู้ให้บริการมีน้อย เนื่องจากสภาพรถที่เก่า เครื่องปรับอากาศก็เสื่อม ทำให้อากาศในตัวรถไม่เย็น
4. จำนวนรถที่มีเพียง 12 คัน และไม่สามารถวิ่งบริการได้ทุกคัน ทำให้ระยะเวลาในการออกรถค่อนข้างห่างมากเกินไปทำให้ผู้โดยสารต้องรอเป็นเวลานาน และไม่มีที่พักของผู้โดยสารตามจุดจอดรถที่กำหนด

จากปัญหาที่เกิดขึ้น องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ตจึงได้ทำการปรับปรุง ดังนี้

1. ว่าจ้างบริษัท เอกวัฒน์ 1994 จำกัด ซึ่งอยู่ในจังหวัดนครปฐม ทำการต่อรถโดยสารใหม่จำนวน 16 คัน ยี่ห้อ Hino โดยกำหนดขนาดรถโดยสารให้มีความยาว 6 เมตร มีจำนวนที่นั่ง 15 ที่นั่ง เพื่อแก้ปัญหการวิ่งรับ - ส่งผู้โดยสาร และไม่เป็นปัญหาด้านการจราจรกับรถอื่นๆ โดยใช้เงินงบประมาณ 22,000,000.00 บาท (ยี่สิบสองล้านบาทถ้วน)

2. ปัญหาการจ้างเหมาบริษัท ภูเก็ตการเดินรถ จำกัด เข้ามาเป็นผู้บริหารและซ่อมแซมบำรุงรักษารถยนต์โดยสารขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ก็มีข้อร้องเรียนเรื่องความไม่โปร่งใสและพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของพนักงานทางองค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต จึงได้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงผู้รับจ้างซึ่งบริษัทที่ได้รับจ้างใหม่ คือ บริษัท อันดามัน ทราเวลส์ (ไทย) จำกัด ระยะเวลาจ้าง 1 ปี นับตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม 2546 ถึง 30 กันยายน 2547 เป็นเงินค่าจ้างทั้งสิ้น 6,600,000.00 บาท (หกล้านบาทถ้วน) โดย องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ตจ่ายค่าจ้างเหมาเป็นรายเดือนๆ ละ 550,000.00 บาท (ห้าแสนห้าหมื่นบาทถ้วน)
3. กำหนดค่าบริการ ผู้ใหญ่ 10 บาท เด็ก 5 บาท ตลอดสาย
4. การจัดบริการรถกำหนดเป้าหมายหลัก คือ นักเรียน-นักศึกษา และบริการรถในช่วงเวลาเร่งด่วนให้มากขึ้น (เช้า-เย็น) และกำหนดช่วงเวลารถออกทุก ๆ 15 นาที
5. เปิดประมูลให้บริษัทเอกชนเข้ามาใช้พื้นที่ข้างตัวรถยนต์ในการโฆษณาสินค้า ซึ่งจะมีรายได้เข้าองค์การบริหารส่วนจังหวัด เดือนละ 200,000.00 บาท (สองแสนบาทถ้วน) โดยบริษัทที่ได้รับสัมปทาน คือ บริษัท เบส แอดสตูดิโอ จำกัด

การดำเนินโครงการพัฒนาระบบขนส่งมวลชนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต ตั้งแต่เริ่มต้นปี 2545 ถึงปัจจุบัน (หมดสัญญา 30 กันยายน 2547) ประสบปัญหาภาวะการขาดทุนตลอด จากรายงานประเมินผลโครงการที่จัดทำโดยสถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์ ปี 2547 พบว่า ในช่วงเดือน เมษายน 2545 ถึง กรกฎาคม 2546 มีรายได้จากการขายตั๋ว 4,492,500.00 บาท (สี่ล้านสี่แสนเก้าหมื่นสองพันห้าร้อยบาทถ้วน) รายจ่ายจากค่าเช่ารถยนต์

ค่าจ้างบริหารและค่าใช้จ่ายประชาสัมพันธ์ 29,161,501.00 บาท (ยี่สิบเก้าล้านหนึ่งแสนหกหมื่นหนึ่งพันห้าร้อยหนึ่งบาทถ้วน) ซึ่งคิดเฉลี่ยขาดทุนเดือนละ 1,541,812.50 บาท (หนึ่งล้านห้าแสนสี่หมื่นหนึ่งพันแปดร้อยสิบสองบาทห้าสิบสตางค์) ณ ปี 2546 มีการคิดรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของโครงการอยู่ที่เดือนละ 280,781.25 บาท (สองแสนแปดหมื่นเจ็ดร้อยแปดสิบเอ็ดบาทยี่สิบห้าสตางค์) ซึ่งยังคงขาดทุนเฉลี่ยต่อเดือน 280,781.25 บาท (สองแสนแปดหมื่นเจ็ดร้อยแปดสิบเอ็ดบาทยี่สิบห้าสตางค์) ซึ่งการขาดทุนจะลดลงหลังจากมีการปรับปรุงการดำเนินโครงการ อย่างไรก็ตาม จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารในอดีตและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต ไม่คิดถึงผลกำไร-ขาดทุน แต่ต้องการจัดระเบียบการจราจรของภูเก็ตในเขตอำเภอเมือง จึงได้ดำเนินโครงการนี้ ซึ่งมีแนวโน้มจะต้องทำต่อไปในปัจจุบันแม้จะมีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารก็ตาม เนื่องจากเป็นแผนแม่บทการจัดการจราจรของจังหวัดภูเก็ต

3. งบประมาณในการดำเนินงาน

งบประมาณดำเนินการแยกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

- 3.1 งบประมาณที่ใช้ดำเนินการของปี 2545 จำนวน 19,900,000.00 บาท (สิบเก้าล้านเก้าแสนบาทถ้วน) เป็น ค่าเช่ารถ ค่าจ้างบริษัทเอกชนดูแลบริหารโครงการ ติดตั้งป้ายขอรถและประชาสัมพันธ์
- 3.2 งบประมาณที่ใช้ดำเนินการในปี 2546 ประมาณ 63,969,880.00 บาท (หกสิบล้านสามแสนเก้าแสนหกหมื่นเก้าพันแปดร้อยแปดสิบบาทถ้วน) แยกเป็น
 - 3.2.1 ค่าจ้างรถโดยสารปรับอากาศขนาด เล็กยี่ห้อ Hino จำนวน 16 คัน วงเงิน 22,000,000.00 บาท (ยี่สิบสองล้านบาทถ้วน)
 - 3.2.2 ค่าจ้างบริหาร (คนขับรถ พนักงานเก็บค่าโดยสาร พนักงานบัญชี นายท่า-

นายตรวจ) เดือนละ 550,000.00 บาท
(ห้าแสนห้าหมื่นบาทถ้วน) วงเงิน
6,600,000.00 บาท (หกล้าน
หกแสนบาทถ้วน)

3.2.3 ค่าน้ำมันรถ เดือนละ 200,000.00
บาท (สองแสนบาทถ้วน) วงเงิน
2,400,000.00 บาท (สองล้านสี่แสน
บาทถ้วน)

3.3งบประมาณที่เป็นรายรับ องค์การบริหาร
ส่วนจังหวัดภูเก็ตประมาณการว่าจะมีรายรับ
จากการโฆษณาสินค้าที่ข้างรถประจำทาง
เดือนละ 200,000.00 บาท (สองแสนบาท
ถ้วน) และค่าบริการจากผู้โดยสาร ประมาณ
100,000.00 บาท (หนึ่งแสนบาทถ้วน)
ต่อเดือน

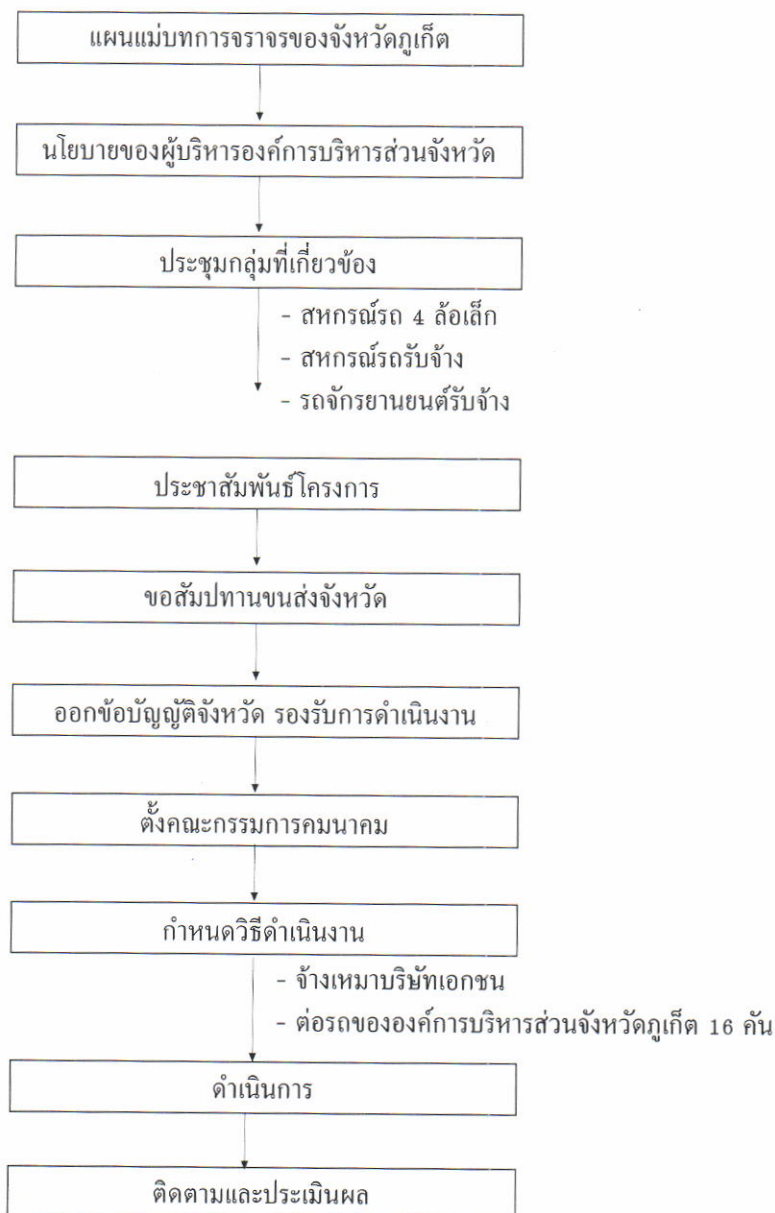
4. ขั้นตอน วิธีการ กระบวนการทำงาน

การจัดทำโครงการขนส่งมวลชนขององค์การ
บริหารส่วนจังหวัดภูเก็ตอาจสรุปขั้นตอนการทำงานได้ดังนี้

1. การจัดทำแผนแม่บท การแก้ปัญหาจราจรของ
จังหวัดภูเก็ตที่เป็นกรอบความคิดของผู้บริหาร
องค์การบริหารส่วนจังหวัดขณะนั้นในการจัด
ให้มีโครงการ และความตั้งใจที่กำหนดเป็น
นโยบายหลักของผู้บริหารองค์การบริหาร
ส่วนจังหวัดขณะนั้น

2. ติดต่อประสานงานกับฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เช่น
สำนักงานขนส่งจังหวัด ผู้ว่าราชการจังหวัด
สภามณฑลจังหวัด กลุ่มผู้ประกอบการสหกรณ์
รถรับจ้าง รถจักรยานยนต์รับจ้าง ชมรมรถ
ตุ๊กตุ๊ก โดยจัดประชุมร่วมกับกลุ่มคนเหล่านี้
เพื่ออธิบาย ชี้แจง การจัดทำโครงการขนส่ง
มวลชน ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต
ในพื้นที่อำเภอเมืองภูเก็ต ซึ่งจะมีผลกระทบ
ต่อรายได้ของผู้ประกอบการ การประชุม
จัดทำขึ้นที่โรงเรียนเทศบาล 5 กลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้อง
เข้าร่วมประชุม 50-60 คน
3. จัดให้มีการประชาสัมพันธ์โครงการพัฒนา
ระบบขนส่งมวลชน ผ่านทางวิทยุเพื่อสร้าง
การยอมรับจากประชาชน
4. ดำเนินการขอรับสัมปทานจากขนส่งจังหวัด
5. ดำเนินการจัดตั้งคณะกรรมการคมนาคม
เข้ามาควบคุม โดยมีการออกข้อบัญญัติ
รองรับการดำเนินโครงการขนส่งมวลชนของ
สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ตก่อน
6. กำหนดวิธีการดำเนินงาน โดยการจ้างเหมา
เช่ารถ ในระยะแรก ปี 2545 และต่อรถเป็นของ
องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ตเองในปี 2546
7. ดำเนินงาน
8. กำหนดการติดตามและประเมินผลการทำงาน

แผนภาพ : แสดงขั้นตอน วิธีการดำเนินงาน

5. ปัญหา อุปสรรค และการแก้ปัญหา

การดำเนินโครงการพัฒนาระบบขนส่งมวลชนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต อาจสรุปปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ปัญหาได้ดังนี้

ปัญหา-อุปสรรค	แนวทางแก้ไข
1. การต่อต้านจากกลุ่มผู้ที่ได้รับผลกระทบด้านรายได้ เช่น สหกรณ์รถรับจ้าง สหกรณ์รถ 4 ล้อเล็ก (ตุ๊ก-ตุ๊ก) รถจักรยานยนต์รับจ้าง	1. องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต ให้ผู้บริหารระดับรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด จัดประชุม พูดคุย และมีคนกลางเข้ามา ร่วมชี้แจงแผนการดำเนินโครงการ เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัด ขนส่งจังหวัด สหกรณ์จังหวัด เป็นต้น
2. ความไม่เข้าใจและพฤติกรรมการใช้รถจักรยานยนต์ของประชาชนที่อยู่ในเขตอำเภอเมืองในการจัดทำโครงการ	2. องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต ประชาสัมพันธ์ทางวิทยุ แผ่นปลิว เพื่อให้เกิดความเข้าใจ ลดการใช้รถจักรยานยนต์ เพื่อแก้ปัญหาจราจร
3. การขาดกฎระเบียบรองรับ เพื่อจัดทำโครงการขนส่งมวลชน	3. สภากองค์การบริหารส่วนจังหวัด จัดประชุมออกข้อบัญญัติรองรับการจัดทำโครงการ
4. ระเบียบพัสดุงบประมาณ การจัดซื้อ-จัดจ้าง ของทางราชการทำให้การแก้ปัญหาโครงการช้า	4. ต้องปฏิบัติตามระเบียบเพื่อให้เกิดความโปร่งใส

ปัญหา-อุปสรรค	แนวทางแก้ไข
5. ปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ ซึ่งเกิดจากสภาพรถ การบริการของพนักงาน ระยะเวลาวิ่งรถ เป็นต้น	5. คณะกรรมการคมนาคม ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด จะจัดประชุมร่วมกับผู้ประกอบการและหาทางแก้ปัญหา

6. ความยั่งยืนของโครงการ

โครงการพัฒนาระบบขนส่งมวลชนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต เป็นโครงการตามแผนแม่บทการแก้ปัญหาการจราจรในจังหวัดภูเก็ต จึงเป็นโครงการที่มีความต่อเนื่อง ซึ่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต จะต้องจัดทำแม้จะมีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดก็ตาม จากการดำเนินโครงการจะพบว่า มีการแก้ปัญหาเพื่อลดภาวะการขาดทุนในการดำเนินงานมาตลอด ซึ่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ตได้มีแผนงานดำเนินโครงการในปี 2547 เพื่อสร้างความยั่งยืนให้กับโครงการพัฒนาระบบขนส่งมวลชน ได้แก่

1. มอบสัมปทานให้แก่บริษัทเอกชนดำเนินการ โดยกำหนดเงื่อนไข บริษัทจะต้องจ่ายเงินให้ องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ตเดือนละ 100,000.00 บาท (หนึ่งแสนบาทถ้วน)
2. จัดซื้อรถเพิ่มอีก 6 คัน ซึ่งเดิมมี 16 คัน เพิ่มป้ายจอดรถหน้าโรงเรียน และแบ่งวิ่งสายที่ 1 จำนวน 10 คัน และสายที่ 2 อีกจำนวน 12 คัน ตามข้อกำหนดที่ทำสัญญากับขนส่งจังหวัด
3. หารายได้ขาดเซชการขาดทุนของโครงการ ด้วยการทำสัญญากับบริษัทเอกชนในการใช้พื้นที่ตัวรถโฆษณาซึ่งจะหมดสัญญา 2549
4. องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ตจะเพิ่มการประชาสัมพันธ์โดยใช้วิทยุและแผ่นปลิว เพื่อ

ให้ประชาชนมาใช้บริการมากขึ้น โดยเป้าหมายนักเรียน นักศึกษา ในช่วงเวลาบริเวณ (เช้า-เย็น) เพื่อลดปัญหาการจราจรที่ติดขัดและลดพฤติกรรมการใช้รถส่วนตัวของประชาชน โดยเฉพาะรถจักรยานยนต์ให้น้อยลง

5. กำหนดแผนการเดินทางประจำทางให้ครบ 4 สาย ตามแผนแม่บทการแก้ปัญหาจราจร

7. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

หากจะมองถึงความสำเร็จของโครงการพัฒนาระบบขนส่งมวลชนจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องในอดีต-ปัจจุบัน อาจกล่าวได้ว่า หากพิจารณาโดยไม่คิดถึงผลกำไร-ขาดทุน (ซึ่งเป็นเป้าหมายที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดไม่ได้มองแต่แรกเริ่ม ซึ่งถ้าให้ของโครงการจะเกิดขึ้นต้องใช้เวลาระยะยาว) โครงการนี้มีความสำเร็จในระดับหนึ่ง คือ การทำให้เกิดระบบขนส่งมวลชนตามแผนแม่บท แก้ปัญหาการจราจรของอำเภอเมืองภูเก็ตได้ ซึ่งปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จอาจแยกพิจารณาได้แก่

7.1 ปัจจัยภายใน

- 7.1.1 ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดขณะนั้นมีความสนใจเรื่องผังเมืองและปัญหาการจราจรจึงมีความตั้งใจที่จะทำให้โครงการขนส่งมวลชนเพื่อแก้ปัญหาการจราจรของจังหวัดภูเก็ตเกิดขึ้น โดยได้นำมาเป็นนโยบายหลักของการบริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดขณะนั้น
- 7.1.2 ปัจจัยด้านความพร้อมเรื่องงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต ซึ่งในปีที่เริ่มโครงการนี้องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ตมีรายรับถึง 229,995,557.38 บาท (สองร้อยยี่สิบเก้าล้านห้าแสนห้าหมื่นห้าพัน

ห้าร้อยห้าสิบเจ็ดบาทสามสิบแปดสตางค์)

- 7.1.3 ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันระหว่างทีมผู้บริหาร องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ตขณะนั้น (ไม่ใช่นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดแบบเลือกตั้งโดยตรง) กับสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งในขณะที่มีการเสนอโครงการ ไม่มีเสียงคัดค้าน โดยที่สมาชิกขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจำนวน 24 คน จะมีฝ่ายค้านเพียง 6 คน ทำให้การตัดสินใจของผู้บริหารทำได้ง่ายขึ้น

- 7.1.4 การเตรียมความพร้อมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ตเอง โดยผู้บริหารได้มีการศึกษาและมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนแม่บทการแก้ปัญหาการจราจรของจังหวัดภูเก็ต ที่มีการศึกษาโดยมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์มาตั้งแต่เริ่มแรก จึงมีความเข้าใจในการจัดทำโครงการขนส่งมวลชน ประกอบกับภูมิหลัง ผู้บริหารมีประสบการณ์ด้านการทำธุรกิจ จึงตัดสินใจจ้างบริษัทเอกชนเข้ามาเริ่มทำก่อนในระยะแรก

7.2 ปัจจัยภายนอก

- 7.2.1 การที่โครงการพัฒนาระบบขนส่งมวลชนได้รับการสนับสนุนจากข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ของจังหวัดภูเก็ตหลายฝ่าย ซึ่งเข้าใจปัญหาการจราจรของจังหวัดภูเก็ต จึงเข้ามาช่วยผลักดันให้เกิดโครงการขึ้น อาทิ ผู้ว่าราชการจังหวัดของภูเก็ตในขณะนั้น ขนส่งจังหวัดภูเก็ต สหกรณ์จังหวัดภูเก็ต

เป็นต้น ซึ่งกล่าวได้ว่า หากไม่ได้รับการสนับสนุนจากบุคคลเหล่านี้โครงการจะไม่สามารถเกิดขึ้นได้เลย

- 7.2.2 ภาพลักษณ์ของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดขณะนั้นซึ่งเป็นคนดั้งเดิมของจังหวัดภูเก็ต ทำให้เข้าใจลักษณะนิสัยของคนภูเก็ตและการมีความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ (การให้ความช่วยเหลือกันมาก่อน เช่น ฝากลูก-หลานเข้าโรงเรียน) ช่วยให้การดำเนินการเจรจากับตัวแทนกลุ่มผลประโยชน์ที่ได้รับผลกระทบจากโครงการ ประสบความสำเร็จ แม้จะมีความไม่พอใจเกิดขึ้นในตอนเริ่มต้นก็ตาม อาทิ สหกรณ์รถรับจ้าง สหกรณ์รถ 4 ล้อเล็ก (ตุ๊ก-ตุ๊ก) จักรยานยนต์รับจ้าง เป็นต้น
- 7.2.3 บัณฑิตด้านวัฒนธรรมของภูเก็ตที่เป็นเกาะ มีความสัมพันธ์แบบญาติ-พี่น้อง คนส่วนใหญ่จะรู้จักกัน การใช้คนกลางที่กลุ่มต่างๆ ที่เกี่ยวข้องนับถือมาช่วยไกล่เกลี่ย และการใช้วิธีการประชาสัมพันธ์ผ่านทางวิทยุและแผ่นปลิว ให้ประชาชนเข้าใจโครงการด้วย ทำให้การจัดทำโครงการประสบความสำเร็จ
- 7.2.4 โครงการพัฒนาระบบขนส่งมวลชนเป็นการเพิ่มทางเลือกของประชาชนในการเดินทางในอำเภอเมืองซึ่งมีเพียง 2 สาย จึงเป็นโครงการที่ภาพรวมเป็นประโยชน์ต่อประชาชน ซึ่งกลุ่มที่ชัดเจน คือ นักเรียน-นักศึกษา ขณะเดียวกันไม่กระทบต่อผลประโยชน์

ของบรรดาผู้ประกอบการรับจ้างมากนัก จึงได้รับการยอมรับ

- 7.2.5 ความเป็นเมืองท่องเที่ยวของภูเก็ตมีการมีระบบขนส่งมวลชนจะเป็นทางเลือกหนึ่งของนักท่องเที่ยวในการใช้บริการนั่งรถชมเมือง โดยเสียค่าใช้จ่ายที่ไม่สูงนักและช่วยเสริมการอนุรักษ์เมืองเก่า

8. ประโยชน์ที่ได้รับ

การจัดทำโครงการระบบขนส่งมวลชนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต หากจะมองถึงวัตถุประสงค์ของโครงการในด้านการลดพฤติกรรมการใช้และถือครองรถจักรยานยนต์ของประชาชน ถือว่ายังไม่ประสบความสำเร็จ ภาพของประชาชนที่ใช้รถจักรยานยนต์ในช่วงเวลาเร่งด่วน เข้า-เย็น ก็ยังคงมีให้เห็นเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้ อาจเกิดจากปัญหาการโดยสารเสียบ่อย หรือความคุ้นเคยของประชาชนที่ชอบความสะดวกสบาย การใช้รถจักรยานยนต์ส่วนตัวในพื้นที่อำเภอเมืองซึ่งมีถนนเล็กๆ และแคบมีความสะดวกกว่า ผู้วิจัยคิดว่าประโยชน์ที่ได้รับของโครงการพัฒนาระบบขนส่งมวลชนที่มองเห็นได้แก่

1. การช่วยลดค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปโรงเรียนของนักเรียน-นักศึกษา ซึ่งน่าจะเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักของระบบขนส่งมวลชนในขณะนี้และอนาคต
2. ลดภาระของผู้ปกครองในการใช้รถส่วนตัวรับส่งนักเรียน นักศึกษา
3. ลดจำนวนรถที่วิ่งในอำเภอเมืองภูเก็ตช่วงเวลาเร่งด่วน (เช้า-เย็น) ได้ระดับหนึ่ง
4. เป็นตัวเสริมการท่องเที่ยว โดยนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในภูเก็ต นิยมใช้รถเมย์รอบเมืองชมเมือง เนื่องจากค่าบริการถูก

5. ความพอใจของประชาชน ซึ่งมีการประเมินผลของโครงการนี้โดย NIDA พบว่า คนที่เคยใช้บริการมาก่อนยังมีความพอใจต่อโครงการขนส่งมวลชนและอยากให้มีต่อไป

9. บทเรียน

จากการดำเนินโครงการพัฒนาระบบขนส่งมวลชนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ตสร้างประสบการณ์ที่เป็นบทเรียนแก่ท้องถิ่น หากจะประสบความสำเร็จแบบองค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ตต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. ผู้บริหารของท้องถิ่น ต้องมีความเป็นผู้นำกล้าตัดสินใจ เสียสละและอดทน การริเริ่มโครงการใหม่ๆ ที่ไปกระทบต่อผลประโยชน์ของกลุ่มผลประโยชน์อื่นๆ ย่อมได้รับการต่อต้าน ผู้บริหารท้องถิ่นต้องยึดหลักผลประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ของตนเองหรือของกลุ่ม ต้องยอมเสียประโยชน์ส่วนตนออกไปเพื่อให้ประโยชน์ของส่วนรวมเกิดขึ้น กรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ตการจัดทำระบบขนส่งมวลชนภาพรวมต้องการแก้ปัญหาจราจรในอำเภอเมือง จึงตัดสินใจนำระบบนี้มาใช้ตามแผนแม่บท ทั้งนี้ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดเองต้องเผชิญกับการต่อต้านจากกลุ่มผู้ประกอบการรับจ้างประเภทต่างๆ ซึ่งกระทบต่อธุรกิจของครอบครัวที่ทำด้านการท่องเที่ยว ซึ่งต้องสูญเสียรายได้จากนักท่องเที่ยวลงไป
2. การจัดทำโครงการพัฒนาระบบขนส่งมวลชนต้องใช้ประสบการณ์และความเข้าใจเฉพาะในเรื่องผังเมืองและระบบขนส่งมวลชนความสำเร็จขององค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต เกิดจากความสนใจเป็นพิเศษของผู้นำองค์กรขณะนั้น ซึ่งสนใจระบบผังเมืองและการขนส่งมวลชนและมีประสบการณ์เคยเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมาก่อนที่จะมาเป็นผู้บริหารประกอบกับการเป็นคนพื้นที่ที่เข้าใจปัญหาการพัฒนาของจังหวัดภูเก็ตมานาน จึงผลักดันให้มีโครงการนี้ ซึ่งจะเป็นข้อจำกัดสำหรับท้องถิ่นที่มีผู้บริหารหน้าใหม่ขาดประสบการณ์และไม่มีความรู้ความเข้าใจระบบผังเมืองและการขนส่งมวลชน
3. การทำโครงการใหม่ที่มีผลกระทบต่อกลุ่มผลประโยชน์ในท้องถิ่น ต้องทำความเข้าใจกับประชาชนเพื่อให้เกิดการยอมรับ ต้องประสานการเจรจากับกลุ่มต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง กรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ตการจัดระบบขนส่งมวลชนมีพื้นที่จำกัดเขตอำเภอเมือง ซึ่งมีขนาดพื้นที่ไม่กว้างมากนัก จึงสามารถทำได้ ประกอบกับวัฒนธรรมของความเป็นคนในเกาะด้วยกัน ความสัมพันธ์แบบช่วยเหลือกันและกัน การใช้วิธีการเจรจากับกลุ่มต่างๆ และการประชาสัมพันธ์ทางวิทยุเพื่อให้ประชาชนรับรู้และเข้าใจจึงทำได้ง่าย ซึ่งเป็นข้อจำกัดสำหรับท้องถิ่นอื่นที่มีพื้นที่กว้างใหญ่และมีความหลากหลายของกลุ่มประชาชน
4. ลักษณะความเป็นเมืองท่องเที่ยวเฉพาะของจังหวัดภูเก็ต ทำให้เกิดความพร้อมด้านงบประมาณ การจัดทำระบบขนส่งมวลชนเป็นหนทางหนึ่งในการส่งเสริมการท่องเที่ยวซึ่งท้องถิ่นที่ไม่มีลักษณะแบบนี้อาจทำโครงการแบบนี้ได้ยาก
5. ความต่อเนื่องยั่งยืนของโครงการ ทุกอย่างขึ้นอยู่กับความสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและผู้นำท้องถิ่นตั้งใจทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน

นามานุกรม

- กานดา แทนทัน. (2547). เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป
องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต
สัมภาษณ์วันที่ 10 มิถุนายน, 5 กรกฎาคม 2547
- ธรากร เหล็กกล้า. (2547). ผู้อำนวยการโรงเรียน
เทศบาลปลุกปัญญาจังหวัดภูเก็ต
สัมภาษณ์วันที่ 19 กรกฎาคม 2547.
- ธรรมรัตน์ มหิมา. (2547). เจ้าหน้าที่คอมพิวเตอร์
องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต
สัมภาษณ์วันที่ 9 มิถุนายน, 5 กรกฎาคม 2547
และ 19 กรกฎาคม 2547
- ประสิทธิ์ โกยศิริพงษ์. (2547). อดีตนายกองค์การ
บริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต ปี 2543-2547
สัมภาษณ์ วันที่ 19 กรกฎาคม 2547

- ประไพพรรณ สกุลชิด. (2547). หัวหน้ากองคลัง
องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต
สัมภาษณ์วันที่ 14 มิถุนายน 2547 และ
วันที่ 5 กรกฎาคม 2547

บรรณานุกรม

- ทวีศักดิ์ สุททกวาทิน. (2547). รายงานการวิจัยโครงการ
ประเมินผลการดำเนินงานขององค์การบริหาร
ส่วนจังหวัดภูเก็ต ปีงบประมาณ 2547 (ร่าง)